

První svazek monografie Premonstráti v Plzni poskytuje široký kulturně historický kontext k následujícím dvěma svazkům. Popisuje téměř zapomenutou a často neprávem přehlíženou roli tepelských premonstrátů a jimi vedených plzeňských škol v rozvoji obecné vzdělanosti v našich zemích v první polovině 19. století. Zdůrazňuje zejména jejich přínos pro výuku matematiky a přírodních věd. Nejprve stručně líčí historii premonstrátského řádu a vývoj premonstrátské kanonie kláštera v Teplé. Poté připomíná hlavní etapy českého národního obrození, přínos jeho nejvýznamnějších aktérů, pozvednutí českého jazyka, zrod nové české literatury, krásné i odborné, a utváření českého národa. Rekapituluje hlavní školské reformy, které probíhaly od poloviny 18. století do poloviny 19. století, a ukazuje, jak zásadním způsobem ovlivnily vzdělanost českého národa.

Dalším, zcela zásadním tématem prvního svazku je obsáhlá studie o vzniku, vývoji a proměnách plzeňského gymnázia (1776 až 1922) a Filozofického ústavu (1804 až 1848), která byla sepsána na základě podrobného studia archivních pramenů. Ukazuje všestranné organizační, odborné a pedagogické aktivity tepelských premonstrátů, jejich obdivuhodné úsilí při budování kvalitních škol, jejich překvapivě moderní vztah k výuce matematiky, fyziky, astronomie i ostatních všeobecně vzdělávacích předmětů. Přibližuje genius loci Plzně a kláštera v Teplé a jejich mimořádný význam ve vývoji vzdělávání, vzdělanosti a šíření osvěty v Plzni a jejím okolí.

I.

I. HISTORICKÝ KONTEXT

PRE
MON
STRÁ
TI v Plzni